No. 86. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD.

DINGSDAG 18 JULIJ.

SCHUTTERIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, maken aan de belanghebbenden bekend, dat de Commissie, daargesteld volgens art. 15 der Wet op de Schutterij, hare tweede gewone jaarlijksche zitting zal beginnen op *Donderdag den 27. Julij* aanstaande; strekkende tot onderzoek van alle reclames, welke door de geloot hebbende personen van dit jaar, alsmede van hen, welke reeds van vorige jaren zijn dienende, mogten worden ingebragt.

Wijders worden de daarbij betrokken personen geïnformeerd, dat zij, die bij de Schutterij hunne vijfjarige dienst te rekenen van het tijdstip hunner primitive inlijving, hebben volbragt, des verlangende, dadelijk kunnen worden overgeschreven bij de reserve; — terwijl zij, die hun 34e jaar hebben bereikt, of in 1833, bij de Schutterij zijn gedesigneerd en dus thans tien jaren hebben gediend, zulks verkiezende, finaal kunnen worden ontslagen.

Wordende de belanghebbenden ten overvloede uitgenoodigd, de schriftelijke bewijzen, tot staving hunner redenen van vrijstelling, bij de Wet gevorderd, al nog, voor zoo verre zulks niet reeds is geschied, eenige dagen te voren, ten Stadhuize alhier, over te leggen.

Kunnende de bij hunne inschrijving ongehuwden, voor zoo verre zij nog niet op eene der bijzondere rollen zijn gebragt geworden, ingevalle zij sedert dien tijd mogten zijn gehuwd, de schriftelijke bewijzen van hun huwelijk, alnog uiterlijk vóór den Eersten Augustus eerstkomende, aan de commissie, volgens art. 14 der Wet met het opmaken der rollen belast, ter hand stellen.

En zij eindelijk aan de bedoelde personen kennelijk gemaakt, dat zij stiptelijk op den door gedachte commissie van onderzoek bepaalden tijd, moeten compareren, terwijl degenen, welke zulks mogten verzuimen, gehouden worden geene redenen van vrijstelling te hebben, en voor zoo verre zij dienstpligtige nummers getrokken hebbende, niet vallen in de termen van artikel 3, 22 *a*, *b.*, *c.*, *l.*, *m.* en artikel 4 der Wet, bij de Schutterij worden ingelijfd, tot zij in een volgend jaar hunne reclame op voorschreven voet ingerigt, zullen hebben doen gelden.

En opdat niemand hieromtrent eenige onwetendheid zou kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt waar zulks te doen binnen deze Stad gebruikelijk is.

Breda, den 17. Julij 1843.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den Julij.

De hertog en hertogin *van Nemours* zullen tegen het einde dezer maand naar Normandije vertrekken.

— De hertog *van Montpensier* zal den 17den dezer Neuilly verlaten, om eene binnen- en buitenlandsche reis te doen.

— Tegenwoordig bevindt zich in deze hoofdstad een nog jeugdig Arabisch opperhoofd, genaamd *Mahomed-el-Aboudi*, die reeds meermalen het Fransche leger, bij de jongste krijgsverrigtingen in de Afrikaansche kolonien, gewigtige diensten heeft bewezen, en blijken heeft gegeven van bijzondere toegenegenheid jegens den hertog *van Aumale*. Eergisteren is genoemd opperhoofd bij Z. M. ten gehoore toegelaten en eigenhandig door Z. M. met de ridderorde van het Legioen van Eer versierd geworden.

— Men verneemt, dat de graaf *von Pahlen*, Russisch gezant bij het Fransche hof, die zich sedert geruimen tijd buiten 's lands bevindt, vooreerst niet in deze hoofdstad zal terugkeeren, maar dat Z. Exc. het badsaizoen te Carlsbad zal doorbrengen.

— De Grieksche gezant alhier maakt toebereidselen, om naar Athene terug te keeren. Reeds heeft Z. Exc. zijne brieven tot terugroeping ontvangen. Het is bekend, dat de Grieksche regering besloten heeft, om, als bezuinigingsmaatregel, voorloopig hare gezantschappen van Londen en van Parijs in te trekken, tot dat de geldmiddelen in beteren staat zullen zijn.

— De dagbladen geven in sterke kleuren hun ongenoegen te kennen, dat Engeland zich meester gemaakt heeft van de Fransche kolonie Akaroa (Nieuw-Zeeland), en wel op grond van de Souvereiniteit, welke Engeland zich op al de eilanden van Nieuw-Zeeland toekent. Zij beklagen het, dat de Fransche gouverneur, bij gemis van ondersteuning en de noodige bevelen, zich zulk een schreeuwend onregt heeft moeten laten welgevallen.

— Uit Oran schrijft men van den 1sten, dat de jongste togt van den generaal *Lamoricière* in de woestijn zeer gunstige gevolgen had gehad. Gezegde generaal had den 16den Junij, uit de omstreek van Sidi-Bel-Gassen, aan de Opper-Mina, geschreven dat hij den volgenden dag den stam der Harans, eene bevolking van omtrent 60000 zielen uitmakende, in de vlakte van Tell zou doen afdalen; deze bevolking zou, na hare tenten tusschen den Oued-Abd en den Oued-Hadad te hebben opgeslagen, onder de verschillende andere stammen aankoopen van granen komen doen en waarschijnlijk ook de markten van Oran en Mostaganem komen bezoeken, waarvan de generaal aan den handel, voor zoo veel noodig het berigt gaf. Op die wijs zou de bevolking van de woestijn, waarbij *Abd-el-Kader* verscheidene malen de middelen had gevonden om in het onderhoud zijner troepen te voorzien, geheel verplaatst wezen.

— Het *Journal des Débats* deelde gisteren de volgende tijdingen aangaande Spanje mede:

„ Wij hebben heden nog geene tijdingen omtrent de operatien van het leger van den Regent en van dat van den generaal *Narvaez* ontvangen. Een renbode, door den generaal *Serrano* uit Tarrega naar Barcelona afgezonden, bevestigt de tijding omtrent den terugtogt van het leger van *Seoane* naar Sarragossa, waar deze generaal den 7den binnengerukt is. Men gelooft, dat *Espartero* voornemens is [illegible] Madrid terug te trekken en zijne magt in de omstreken der hoofdstad te vereenigen, om den generaal *Narvaez* en tevens den generaal *Aspiroz*, die over Guadarrama derwaarts schijnt te willen oprukken, het hoofd te bieden. Te Madrid heerscht eene groote gisting. Er had zich een gerucht verspreid, dat in den raad van den Regent het denkbeeld geopperd was, om de Koningin en hare zuster weg te voeren en naar Cadx te brengen. Men voegt er zelfs bij, dat aan *van Halen* opgedragen is, om tusschen Sevilla en Cadix te manoeuvreren, ten einde deze laatste stad tegen de ondernemingen van den generaal *Concha* te beschermen, die het opperbevel over de troepen der opstandelingen in Andaluzie op zich genomen heeft. Men weet, dat deze generaal den 3den reeds te Malaga aangekomen was.

„ Niettemin schijnt de nationale militie zich tegen de wegvoering der Koningin, door welke partij die ook beraamd mogt worden, te zullen verzetten. De burgerlijke gezagvoerder van Madrid en de heer *Arguelles*, voogd der Koningin, hebben verklaard, dat het gerucht omtrent de wegvoering der Koningin van allen grond ontbloot was; zij hebben maatregelen van voorzorg binnen het paleis voorgeschreven. Er zijn patronen en wapens van allerlei soort aan de beide kompagnien hellebaardiers, die de wacht binnen het paleis uitmaken, uitgedeeld. — Het algemeen bestuur neemt zijne toevlugt tot de uiterste middelen, om de bevolking van Madrid en de militie op te winden. Den 7den dezer is, bij gelegenheid van den verjaardag van den strijd tusschen de nationale militie en de garde van *Ferdinand* in 1822, over al de keur-compagniën van deze militie voor het stadhuis eene revue gehouden. Er is eene gratificatie van eene maand tractement aan al de ambtenaren toegezegd, die tot de nationale garde behooren. Een groot aantal officieren hebben hoogere rangen of andere belooningen gekregen. Een dagblad meldt dat er 200 millioen realen (omstreeks 25 millioen gulden) in papier uitgegeven zijn. Eene groote hoeveelheid buskruid is uit het magazijn van Carabonchel naar Madrid vervoerd, om in het klooster van St. Geronimo, waar het artillerie-park is, nedergelegd te worden.

„ De hulp-commissie voor de regering, die, zoo als men weet, door de provinciale deputatie, de ayuntamiento en de hoofden der nationale militie benoemd is, is reeds geïnstalleerd. [illegible] van dertig leden van den senaat, waarin [illegible]

Ferrer en *Marliani* zich krachtig voor den Regent verklaard hebben, heeft hare hulp en medewerking aan die commissie aangeboden. Eene proclamatie van deze vereeniging, naar men zegt door den heer *Ferrer* opgesteld, is openbaar gemaakt en in duizenden afdrukken in de straten van Madrid verspreid geworden.

» De Madridsche regeringsbladen berigten, dat *van Halen* in den nacht van den 3den op den 4den, de junta van Cordova in de stad Montilla op zes mijlen afstands van Cordova, op den weg naar Malaga gelegen, overvallen heeft. Hij heeft de leden dezer junta gevangen genomen en 40,000 harde piasters (100,000 gulden), welke zij in haar bezit had, buit gemaakt. Dezelfde dagbladen maken eene depêche openbaar van den generaal *Iriarte* aan den heer *Mendizabal*, gedagteekend uit Carascosa, vijf mijlen van Cuença gelegen. De generaal legt zijne groote tevredenheid over de nationale militie in deze provincie aan den dag, die zich zeer bereidvaardig heeft betoond om hem in zijne operatiën te ondersteunen. Desniettemin is de generaal *Iriarte*, die, terstond na het vertrek van den Regent, aan het hoofd van eene mobile kolonne uit Madrid vertrokken was, nog niet te Cuença aangekomen.

» De generaal *Seoane* is te Sarragossa, volgens de *Eco de Aragon*, met groote geestdrift ontvangen. De overheden hebben aan al de officieren van de bezetting een gastmaal aangeboden, hetwelk door één sergeant van elke compagnie der nationale garde werd bijgewoond. Talrijke toasten zijn er op de vrijheid, op de constitutie en op den onoverwinnelijken Hertog der Overwinning ingesteld. Na het gastmaal, hebben zich de feestgenooten, met fakkels en door muzijk voorafgegaan, naar het huis van den generaal begeven, die eene aanspraak aan hen gedaan heeft, waarin hij de sterkste betuigingen van zijne vaderlandsliefde aflegde.

» Het voorloopig bewind, dat te Barcelona gevestigd is, heeft, in naam van de Koningin *Isabella II*, den heer *Juan Sanmartin* tot minister van binnenlandsche zaken benoemd. Hetzelfde bewind heeft eene schadeloosstelling toegekend aan alle bewoners der stad Reuss, die bij den aanval van *Zurbano* eenig verlies geleden hebben, en heeft voorts besloten dat er een eerepenning aangeboden zou worden aan allen, die aan de verdediging dier stad deel hebben genomen. De generaal *Cortinez*, die tot opperbevelhebber van de in Katalonie vereenigde afdeelingen der opstandelingen benoemd is, heeft Barcelona den 8sten verlaten, om zich naar Cervera te begeven. De generaal *Roncali*, die in der tijd den ongelukkigen *Diego Leon* vergezeld en hem tot de plaats der strafoefening begeleid heeft, is tot kapitein-generaal der Baskische provinciën benoemd en heeft zich naar San Sebastian begeven.

» De generaal *Narvaez* heeft, bij zijn vertrek uit Valencia, eene proclamatie tot de soldaten van den Regent gerigt, ten einde hen uit te noodigen, om zich onder zijne vanen te rangschikken en de vrijheid tegen de dwingelandij te helpen verdedigen. Hij stelt hun eenen termijn van tien dagen, na verloop van welken tijd strenge straffen op degenen toegepast zullen worden, die medewerken tot het nooteloos verlengen van eenen tegenstand, dien de geheele natie afkeurt."

[illegible] behelst het ministerieel avondblad de volgende telegraphische depêche:

Bayonne, den 13den.

» De voorhoede van *Zurbano* is te Saragossa binnengetrokken; hij zelf werd er den volgenden dag met 10 bataillons verwacht; 6 andere bataillons, zijne achterhoede uitmakende, moesten op den weg van Lerida blijven."

Bijzondere brieven van de Spaansche grenzen verzekeren, dat *Zurbano* te Saragossa slechts eene halt zou maken en terstond op Calatayud marcheren, om de 800 ruiters van het depôt der kavallerie te ontwapenen, die zich in die stad tegen den regent hebben verklaard; maar op de tijding van de komst des generaals *Narvaez* te Daroca, heeft het geheele depôt Calatayud verlaten en zich te Daroca bij hem gevoegd.

De generaal *Narvaez*, die zich nog op laatstgenoemd punt bevindt, zou thans te gelijk Madrid en Saragossa bedreigen, en bevindt zich op de regtstreeksche gemeenschap van de beide legers van den regent en van *Seoane*. Daar de Ebro hem intusschen van het opstandelings-katalonische leger scheidt, had hij groot gevaar kunnen loopen, indien hij door een gecombineerden aanval zijner beide tegenpartijen aangevallen wierd. Eene gelukkige omstandigheid heeft hem intusschen [illegible] een veiligen aftogt in geval van nood aangeboden: De [illegible] Mequinenza, aan de zamenvloeijing van den Ebro en de Segra, op [illegible] afstands van Lerida, heeft zich, met haar geheele garnizoen, voor de beweging verklaard. Alzoo zijn de linien van de Segra, Cinca en den [illegible] in handen der opgestane troepen. De forten Monjuich, Lerida en Seo d'Urgel zijn de eenige plaatsen, die in Katalonie den regent zijn overgebleven. De centrale junta heeft tegen de laatste dier plaatsen eene mobile kolonne [illegible] en militiens gezonden, welke de stad bezet heeft. De troepen van het fort Monjuich hebben geweigerd, tot de beweging toe te treden, maar de autoriteiten in de stad hebben hun den toevoer van levensmiddelen geweigerd, zoodat men of hunne onderwerping of vijandelijkheden van hen tegen de stad kan verwachten. De generaal *Serrano*, wiens hoofdkwartier den 7den te Bellpuig was, eene kleine stad tusschen Cervera en Lerida, maakte zich gereed om het garnizoen dat *Zurbano* aldaar gelaten heeft op te eischen.

De te St. Sebastiaan zetelende junta van Guipuzcoa had haar pronunciamento uitgesproken slechts onder voorbehoud van het regentschap van *Espartero* tot op de meerderjarigheid der koningin. De door het voorloopig gouvernement benoemde kapitein-generaal der baskische provinciën, de generaal *Roncali*, heeft gezegde junta te kennen gegeven, dat zij die bepaling uit haar programma moest weglaten; de nationale garde van St. Sebastiaan, die het kasteel bezet had, had zich daartegen eerst verzet, maar het later toegegeven, op de komst van den generaal *Roncali* in de stad, waarop ook de junta zich aan den eisch onderworpen schijnt te hebben; althans bij eene proclamatie van gezegde junta, waarin zij den generaal *Roncali* in betrekking van kapitein-generaal der provincie erkent, wordt van den regent volstrekt niet gesproken. De nieuwe kapitein-generaal wilde met een deel der troepen naar Tudela trekken, maar zou vooreerst toch op het oorlogstooneel in Arragon nog niet kunnen verschijnen.

Men heeft de dagbladen van Madrid tot den 8sten ontvangen. De dagbladen der oppositie, die sedert den jongsten maatregel opgehouden hadden te verschijnen, bepaalden zich nu om dagelijks een supplement enkel met nieuwstijdingen ten behoeve hunner geabonneerden in de hoofdstad te geven. De rust schijnt te Madrid tot op den 8sten nog steeds te hebben geheerscht.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den Julij.

Volgens berigt uit Berlijn zou eerlang van daar een commissaris naar China afgezonden worden met het doel om met dat rijk en over het algemeen met de oostelijke volken van Azië handelsbetrekkingen aan te knoopen. Voorts wordt van daar gemeld, dat de regering van Brazilië, daartoe officieel van wege het pruissische kabinet aangezocht, verklaard zou hebben, niet alleen genegen te zijn tot het sluiten van een handelsverdrag met Duitschland, maar zelfs uit hoofde de uitvoer van Braziliaansche koopwaren naar Duitschland dien naar Engeland en Frankrijk overtrof, gaarne ook aan de voortbrengselen van duitsche nijverheid eenige voorregten boven die van Engeland en Frankrijk wilde schenken.

— Men meldt uit Napels, dat den 1 dezer de jonge Keizerin van Brazilië, onder een salvo van 101 kanonschoten, zich aan boord van het fregat begeven heeft, dat, benevens een zestal andere schepen, Hoogstdezelve naar hare bestemming moet overvoeren. Dit smaldeel is terstond onder zeil gegaan.

— Volgens tijdingen uit Italië, hadden de jongste gebeurtenissen in Spanje aldaar diepen indruk gemaakt. Over het geheel scheen men den naderenden val van den Regent niet ongaarne te zien, als een middel tot wederopkomst van Don *Carlos* op het staatstooneel; doch anderen, en vooral te Rome, schenen meer revolutionnairen aldaar aan het roer te verwachten, en verlangden liever, dat *Espartero* zich nog kon staande houden, vooral daar hij zich geneigd had betoond, den kerkelijken vrede met den Paus te sluiten, waartoe zijne tegenwoordige tegenstanders minder gezind zullen zijn.

— De terugroeping van den Russischen gezant, graaf *von Buteniëff*, uit Rome, heeft aldaar geen gunstigen indruk gemaakt. Die diplomaat was er zeer gezien, en men stelt zich niet voor, dat door zijne terugroeping de vereffening van de geschillen tusschen den Pauselijken Stoel en Rusland zal bevorderd worden.

— De jongste tijdingen uit Alexandrie ontvangen, bevestigen, dat *Mehemed*-Ali openlijk verklaard heeft, zich, ten gevolge van het klimmen zijner jaren, buiten staat te gevoelen om den last der regering langer alleen te dragen, en, vermits zijn naaste opvolger, *Ibrahim*-Pacha, insgelijks ziekelijk is, besloten te hebben, om aan zijnen kleinzoon *Abbas*, als Wakil of plaatsvervanger, de leiding der regeringszaken voor een gedeelte op te dragen. Men hield het er voor, dat deze beschikking, in geval *Mehemed*-Ali kwam te overlijden, bedenkelijke gevolgen zou kunnen hebben, naardien tusschen genoemden *Abbas* en *Ibrahim*-Pacha sedert lang een voorgaande naijver bestond, terwijl beide bij de bevolking een aanzienlijken aanhang hebben.

ENGELAND.

LONDEN, den 14den Julij.

HH. MM. de Koning en de Koningin der Belgen zijn naar het vaste land teruggekeerd.

— Bij gelegenheid dat het schip *the Camperdown*, voor Sheerness een afscheidsgroet aan Hoogstdezelven bragt, heeft er een jammerlijk ongeluk plaats gehad. Eene zekere hoeveelheid kruid aan boord van dat schip, sprong, waardoor een luitenant en eenige matrozen, benevens verscheidene dames, die juist dezen boord waren komen bezigtigen, zwaarder of ligter zijn gekwetst; een persoon is overleden, en twee of drie andere zijn niet buiten gevaar.

— Het Lagerhuis heeft zich gisteren avond weder met de Iersche wapenwet bezig gehouden, en ofschoon dit anders bij het onderzoek in comité de gewoonte niet is, hebben de Iersche leden ook nu den

voortgang van dien maatregel door allerlei voorstellen weten te belemmeren. Men schijnt echter een' belangrijken stap nader tot afdoening van denzelven gekomen te zijn, daar men het onbepaalde van het woord « wapenen » heeft weggenomen, door in de wet « vuurwapenen » te stellen. Deze beperking vond veel bijval, en hierna ging het hoofdbeginsel der wet er door. Intusschen zijn er van de 72 bepalingen nog slechts 23 aangenomen.

Ook in het Hoogerhuis zijn de Iersche aangelegenheden ter sprake gebragt door den markies *van Clanricarde*, die het ontslag van *O'Connell* en anderen als regters in Ierland, als ongrondwettig, onregtvaardig en ondoeltreffende wilde beschouwd hebben. De hertog *van Wellington* heeft zulks met kracht bestreden, en de Iersche staatkunde van het bewind verdedigd, en, onder anderen, verklaard, dat het bewind eene voordragt in beraad heeft, tot wijziging van de Iersche armenwet, welke aldaar zoo veel ontevredenheid verwekt heeft. Hiervan, en van den voordeeligen oogst, verwachtte hij bedaring der gemoederen op het zustereiland. Door aanmoediging van den landbouw, voorschotten aan het volk, uitbreiding van beschaving en den aanleg van openbare werken hoopte het bewind krachtiglijk ten voordeele van hetzelve te zullen werken, en beter dan terstond geweld te bezigen. Maar even ongeraden hij het laatste achtte, even onstaatkundig noemde de hertog het, den vrede van Ierland te koopen door het vleijen van de volksvooroordeelen, en hij meende, dat het bewind deszelfs pligt had gedaan eene geduchte houding aan te nemen, tegen hen die de woelingen aanstookten. Door de handelwijs, welke hij had afgeschetst, koesterde hij de beste verwachtingen voor het welzijn des Rijks, en dat, onder den zegen der Goddelijke Voorzienigheid, de Unie ongeschonden tusschen de beide landen zal worden in stand gehouden.

Vooral onder den invloed dezer redevoering werd met 91 tegen 29 stemmen het voorstel, dat de markies *van Clanricarde* in zijnen geest had gedaan, afgeslagen.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 94; Nederl. 2½ pCt. 53⅝; de 5 pCt. 100⅝; Braz. 72½; Columbia 23½; Mexico 29½; Portugal 39½; Spanje 19.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den Julij.

Laatstleden Vrijdag avond is Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, vergezeld van Hoogstdeszelfs Adjudant, den kolonel *van den Bosch*, onze stad gepasseerd, en is te tien uren gearriveerd op Hoogstdeszelfs jagthuis, in het nabijgelegen Liesbosch, alwaar Hoogstdezelve, naar wij vernemen, eenige dagen verblijven zal. — Gisteren morgen heeft Z. K. H. de godsdienstoefening bijgewoond, onder het gehoor van den Weleerw. Heer *Krom*, Predikant op de Leur. In den loop van den dag hebben zich velen onzer stadgenooten naar het Liesbosch begeven, 't zij om hunne opwachting bij den Prins te maken, of om den dag in dit fraaije bosch door te brengen, zoodat de weg derwaarts over 's Prinsenhage zeer levendig was.

— In de *Middelburgsche Courant* leest men, onder dagteekening van den 14den dezer:

» Z. M. de Koning is heden morgen, omstreeks 9 ure, met het Koninklijk stoomjagt *de Leeuw*, op de reede van Vlissingen gearriveerd, en door het eskader als ook van de batterijen der vesting met saluutschoten begroet. Na eenig verblijf op het schip *de Rhijn* heeft Z. M. de schepen van het eskader geïnspecteerd, en is omtrent 1½ ure te Vlissingen met gemeld stoomjagt binnengekomen, en na aldaar de maritime etablissementen te hebben in oogenschouw genomen, weder vertrokken, om zich aan boord van *de Rhijn* te begeven."

Bij gelegenheid van 's Konings komst te Vlissingen, zijn er van de publieke en van vele particuliere gebouwen vlaggen uitgestoken. Den 14den des avonds zou er eene prachtige illuminatie plaats hebben.

— Z. M. de Koning heeft zich van Vlissingen naar Tilburg begeven.

— HH. KK. HH. de Prinsen *van Oranje*, *Alexander* en de Erfgroothertog *van Saksen-Weimar-Eisenach*, zijn Vrijdag avond, omstreeks half elf ure, van Vlissingen in de residentie teruggekeerd.

— Uit Deventer schrijft men, dat de stad, den 13den dezer met een bezoek van H. K. H. de Prinses *van Oranje* werd vereerd. Na de Groote Kerk bezigtigd te hebben, begaf H. K. H. zich naar de tapijtfabrijk van den heer *Birnie*, welke met de meeste belangstelling bezigtigd werd; Hoogstdezelve gaf bij herhaling hare tevredenheid te kennen, zoo over de fabrijk zelve, als over het gefabriceerde.

— De Staten der provincie Vriesland hebben, in hunne zitting van den 13den dezer, als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heeren: Mr. *T. S. Tromp* en Dr. *S. Brouwer*, en in plaats van jhr. *P. B. J. Vegilin van Claerbergen* benoemd den heer Mr. *A. Telting*, secretaris der stad Franeker.

Als leden van het collegie van gedeputeerde Staten van genoemde provincie zijn herkozen de heeren Mr. *W. W. Buma*, *J. A. Lootsma* en Jhr. *R. van Andringa de Kempenaer*.

— Zaturdag middag ten 12 ure, is door de commissie van beheer en toezigt over de werken tot droogmaking van het Haarlemmermeer, plegtig de eerste steen gelegd van het gebouw, bestemd voor het stoomgevaarte de *Leeghwater*, genaamd naar den molenmaker en ingenieur *Leeghwater*, van de Rijp, die in 1643 het eerst in druk uitgaf zijn bekend Haarlemmermeerboek, waarin een volledig plan tot droogmaking van dezen uitgestrekten waterplas voorkomt. Na den afloop der plegtigheid heeft de president der commissie, Jhr. *Gevers van Endegeest*, op zijn buitenverblijf, een diner gegeven aan de leden der commissie en onderscheidene autoriteiten.

— Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken bevindt zich op dit oogenblik in Zeeland. Den 13den dezer heeft Z. Exc. zich te Goes opgehouden, om er den staat van den landbouw op te nemen. Van daar is Z. Exc. naar Walcheren vertrokken, zullende de minister ook de andere Zeeuwsche eilanden bezoeken.

— In het *Weekblad van den Helder* en het *Nieuwe Diep* leest men het volgend berigt:

» Den 8sten Julij is met het schip *Manhatan* kapitein *Wetharill* naar Amerika vertrokken, om zich aldaar te vestigen eene respectable bemiddelde Hollandsche familie, waaronder vier zonen zijn. Het verlaten van den vaderlandschen grond, door dezen huisvader is alleen toe te schrijven aan de ongunstige vooruitzigten, ter verkrijging van een onafhankelijk middel van bestaan voor zijne zonen. Voorwaar een treurig verschijnsel in Nederland! Het is te hopen, dat de omstandigheden spoedig mogen veranderen, opdat dit voorbeeld niet door meerdere gevolgd worde, en men de toekomst voor zijne kinderen blijder moge te gemoet zien."

GEMENGDE BERIGTEN.

Te Zetten, in de Over-Betuwe, zijn in de maand Februarij dezes jaars wederom onderscheidene Romeinsche oudheden opgegraven, en wel op den akker *Loo* geheeten. Men vond bij elkander: Fragmenten van een ovaal metalen spiegel; stukjes ijzer, van welke sommige van een zwaard of groot mes afkomstig schenen; vele brokken van schotels, potten en kannen, onder welke een volledig offerschaaltje van witte aarde, en een dito van Samische aarde uitmuntte. Het laatstgenoemde is van binnen voorzien van een daarin gedrukt, doch zeer afgesleten merk van den pottenbakker, hetwelk misschien oorspronkelijk geweest is: *C. Frontofe*, d. i. *Cajus Fronto* heeft het gemaakt. Ook was daarbij het gedeelte van een' zwijnstand en eenige andere beendertjes. Een en ander is door de zorg van den Heer *O. G. Heldring* te Hemmen bewaard en nog in Z. WEw. bezit.

Herbouwing van Pointe-à-Pitre door ijzer.

De dagbladen hebben in den jongsten tijd veel gesproken van ijzeren huizen, en nog onlangs werd er gewag gemaakt van een ijzeren paleis, hetwelk zekere heer *Layock* voor *Eyambo*, eenen Afrikaanschen koning, bouwt. Deze bouw is volkomen gelukt en verscheidene met de Antillen bekende personen hebben het gebouw met meer dan bloote nieuwsgierigheid bezocht. De vreesselijke verwoesting der jongste aardbevingen, bepaaldelijk te Guadeloupe, hebben op de gedachten gebragt, of het niet mogelijk zou zijn Pointe-à-Pitre op eene wijs te herbouwen dat het de aardbevingen zou kunnen weêrstaan, waaraan men later mogt blootgesteld zijn. Men gelooft dat gebouwen, zoo als dat 't welk naar Afrika bestemd is, de hevigste schokken kunnen wederstaan zonder ineen te storten, en dat zij zelfs staan zouden blijven, al stortte ook een derde gedeelte van den grond in. De houten huizen zijn voor de Antillen ten eenen male ongeschikt, deels wegens het gevaar van brand, deels wegens het ongedierte. Men heeft dan voorgesteld Pointe-à-Pitre geheel uit ijzer te herbouwen, en de fransche regering heeft reeds een onderzoek laten doen, om in staat te zijn deswege een besluit te nemen. (*Moniteur Industriel*).

In den Elzas zijn tegenwoordig niet minder dan 10738 mechanische weefstoelen in werking. Met de vermeerdering van de industriële etablissementen nemen de klagten der lagere volksklassen hand over hand toe. Het dagloon voor 12 of 14 uren arbeid, is door de groote concurrentie zoo verminderd, dat zeer veel arbeidslieden, wien ondervinding en gezondheid hen er toe in staat stellen, besluiten om soldaat te worden en als remplaçanten in dienst te treden.

Onlangs werd te Umea, in het noorden van Zweden, een zeer bijzonder luchtverschijnsel waargenomen. Omstreeks acht uren des avonds zag men op den donkeren met starren bezaaiden hemel eensklaps een sterk schijnsel van eene zeer witte kleur, veel overeenkomst hebbende met het zoogenoemde bengaalsche vuur. Het schijnsel kwam niet van eenen vuur- of lichtkogel, groeide ook niet aan, maar vertoonde zich dadelijk in zijnen vollen glans. Het was alsof de hemel zich opende, en den menschen in de woningen kwam het voor, alsof het buiten helder dag was. Korten tijd na dit wonderlijk verschijnsel, dat overigens slechts kort duurde, hoorde men een knal zoo sterk als van een gewonen donderslag.

Op de spoorwegen in Oostenrijk hebben de passagiers het regt, daar voor elke beschadiging of ongeluk dat hun overkomt, vergoeding van de administratie te vorderen. Onlangs had een Weener letterkundige op de Ferdinands-Noordbaan eene kneuzing of verwonding bekomen,

waardoor hij acht dagen zijne kamer moest houden. Nu maakte hij aanspraak op eene schadevergoeding van niet minder dan 10000 Thaler.

Te Konstantinopel bevindt zich sedert het begin dezes jaars een italiaansch opera-gezelschap, dat in het serail der sultane *Valide* op een aldaar nieuw ingerigt tooneel begonnen is met den *Belisarius* op te voeren. De tekst der opera was in het Turksch overgezet en gedrukt geworden. De dames van het serail verschenen gesluijerd in de tooneelzaal, en volgden, den tekst in de hand houdende, met nieuwsgierigheid den loop der voorstelling. Eene der vrouwen werd door het lijden van den blinden *Belisarius* zoo getroffen, dat zij hem eene geldbeurs op het tooneel toewierp.

Berlijn had in het jaar 1560 omtrent 12000 inwoners, in het jaar 1618 bij het begin van den dertigjarigen oorlog, evenveel, en aan het eind van dien oorlog, slechts 6000; in het jaar 1700 was het getal reeds tot 29000 aangegroeid, en twaalf jaren daarna beliep het 61000; bij de troonsbestijging van *Frederik den Grooten* was het getal tot 90000 gestegen en bij zijn dood bedroeg het 148000; in het jaar 1797 omtrent 166000, en zeven jaren daarna ruim 182000; in het jaar 1811 was het getal tot 170000 weder verminderd; op dit oogenblik beloopt het getal der bevolking ruim 300000 zielen.

Sidi-Ben-Aissa, zoon van den voormaligen khalief van Sahel, die zijnen tot de galeistraf veroordeelden vader naar Frankrijk volgde en door onvermoeide pogingen eindelijk deszelfs bevrijding van die straf wist te verkrijgen, doet thans te Parijs in de gezellige kringen veel van zich spreken. Sedert een jaar aldaar woonachtig, spreekt hij het fransch met eene bewonderenswaardige vlugheid; hij heeft de arabische kleederdragt afgelegd en draagt verlakte laarzen en glacé-handschoenen, een paletot en een castoren hoed; hij legt zich met grooten ijver op de wiskunde, de geographie, de geschiedenis en landhuishoudkunde toe, enz. Op de soirées omringt men hem als het wonder van den dag; vooral worden de dames niet moede hem vragen te doen, behagen scheppende in zijne gepaste of naïve antwoorden. Zoo vroeg hem onlangs de graven *Montalivet*, wat hij van Frankrijk dacht? »De Muzelmannen," antwoordde hij terstond, »hebben een paradijs in den hemel, de Franschen hebben het reeds op aarde." Toen men hem vroeg, wat hij meer beminde, Afrika of Parijs? was zijn glimlagchend antwoord: »Afrika is mijne moeder, Parijs mijne geliefde."

De verkleede kaperbemanning.

Anton Moede, kapitein van een kaperschip, die zich in de jongste oorlogen tusschen Engeland en Frankrijk in West-Indië eenen beroemden naam verworven heeft, kommandeerde eens een klein vaartuig, dat met 100 kloeke mannen bemand was. Met dezen kleinen bodem doorkruiste hij, op buit belust, de schoone Antillenzee door. Na lang te vergeefs te hebben geboept, dreef de wind hem eindelijk een rijk geladen engelsch koopvaardijschip te gemoet, hetwelk naar Jamaica bestemd was. Het vaartuig aantasten en veroveren was voor zulke rappe knapen het werk van een oogenblik. De bemanning werd benevens 18 mannelijke en 10 vrouwelijke passagiers aan boord van het kaperschip overgebragt, maar de prijs met 30 matrozen naar Guadeloupe gezonden. Den volgenden dag bemerkte *Moede* bij het aanbreken van den dag eene vijandelijke oorlogsbrik, die regtstreeks naar hem toestevende. Moede zich tegen de brik niet opgewassen gevoelende, beval zijnen manschappen oogenblikkelijk de kleederen der gevangene dames aan te trekken en tot dat einde hare koffers niet te ontzien. Men gehoorzaamde hem terstond, en weldra vertoonde zich op het dek ten minste een vijftigtal schoonen, hare zonneschermen, die de frischheid haren teint tegen de sterke zonnestralen beschermden, met zooveel bevalligheid en gratie houdende, als maar eenigzins mogelijk was aan mannen, gewoon aan de ruwheid en inspanningen van den oorlog en arbeid; men wilde namelijk, onder den schijn van eenvoudig kustvaartuig te zijn, hetwelk vreedzame passagiers van het eene eiland naar het andere overvoerde, de naderende brik van de gedachte eener gevreesde visitatie afbrengen, en op die wijs een strijd vermijden, die anders gewis zou volgen, en aangezien de overmagt van de brik tot verderf van den kaper zou uitvallen. Maar alle bevallige wendingen en behagelijke bewegingen der menigte dames op het dek waren te vergeefs. De Engelschman liet zich niet misleiden en scheen wel te weten welk stout en vermetel hart in het zacht bevallig uiterlijk stak. Naauwelijks was hij het vaartuig op kanonschots afstand genaderd, of hij begroette hetzelve met eene volle lading en al wie zich er op bevond. *Moede*, overtuigd van de vruchteloosheid eener poging om te ontvlugten, vroeg nu zijnen lieden, of zij met hem wagen wilden, de brik te enteren. Enteren, enteren! was de eenparige kreet uit aller mond; want slechts in het gevecht van man tegen man was redding mogelijk. *Moede* wendde nu zijn vaartuig en zette het regtstreeks op de vijandelijke brik aan, van wie hij bij het aanleggen nog eene tweede verdelgende lading ontving. Met een krachtigen vloek werpen thans de Amazonen zonneschermen en strohoeden van zich, en springen met ontblooten dolk en geladen pistolen woedend aan boord der engelsche brik, vast besloten te overwinnen of te sterven; en stervend hun leven duur te verkoopen. Binnen een half uur was het dek met bloed en lijken bedekt. Een der kapers wierp zich op de vijandelijke vlag en veroverde die. De brik gaf zich over, en *Moede* zeilde nu met zijnen roemrijken buit naar Pointe-à-Pitre. De Amazonen-kleeding, van welke men zich voor het gevecht uit gebrek aan tijd niet had kunnen ontdoen, leide men thans van blijdschap niet af. Pointe-à-Pitre was niet weinig verbaasd over het zonderling kostuum der juichende bemanning van het kapervaartuig, maar stemde van ganscher harte met de juichtoonen in, toen de aanleiding vernomen werd.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag werden omgezet: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{1}{8}$; id. 5 pCt. $100\frac{1}{4}$; Kansbill. $26\frac{1}{4}$; Amort.-Syndic. $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{1}{2}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $79\frac{1}{4}$; Domein Losr. $100\frac{5}{8}$; Handelmaats. 134 drie achtste; Oost-Indie 99 dert. zest.; Spoorweg op Haarlem $52\frac{1}{4}$; dito op Rotterdam 52; Rijnspoorweg $90\frac{1}{2}$; Haarlemmermeer 104; Rusland $107\frac{5}{8}$; 4 pCt. $89\frac{1}{2}$; Assign. 6 pCt. $70\frac{1}{2}$; Certif. van dito $72\frac{1}{8}$; Spanje $17\frac{7}{8}$; Portug. te Lond. $2\frac{1}{2}$ pCt. 40 negen zest.; Oostenr. Metall. 109; Polen Aandeelen 160; Amerika 6 pCt. 40; 5 pCt. 43; Braz. 75 drie achtste; Philadelphia bij Hope 39; bij Rothschild 6 pCt. 35; dito Actien $5\frac{1}{2}$.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.